Information kikkertundersøgelse i ende- og tyktarm (koloskopi) 117



PrivatHospitalet Danmark

PrivatHospitalet Danmark, Jægersborg Allé 14, 2920 Charlottenlund, 3964 1949, info@phdanmark.dk, www.phdanmark.dk, revideret november 2026

Hvad er en koloskopi?

En koloskopi er en kikkertundersøgelse af tyktarmen. Undersøgelsen foretages gennem endetarmsåbningen med et koloskop, som er en bøjelig kikkert, ca. 1 cm i diameter og

med et kamera i spidsen.

Det er vigtigt, at du er udrenset, fastende og tørstende til undersøgelsen.

Læs vejledningen grundigt, inden du går i gang med forberedelserne. Forberedelserne starter op til 1 uge før undersøgelsen.

Formål med undersøgelsen

Ved koloskopien undersøger lægen tyktarmens slimhinde. Undersøgelsen kan også bruges til kontrol og behandling af forskellige lidelser i tarmen.

Ved undersøgelsen kan lægen opdage polypper, udposninger, betændelse og svulster.

Hvis det er relevant, kan lægen tage vævsprøver fra slimhinden og fjerne polypper under undersøgelsen.

Medicin

Hvis du er i behandling med blodfortyndende medicin, er du det vigtigt, at du pauserer med dette op til undersøgelse. Du vil ved forundersøgelsen få at vide, hvor lang tid inden undersøgelsen du skal pause med din blodfortyndende medicin.

Hvis du tager et blodfortyndende præparat, der indeholder acetylsalicylsyre, for eksempel Hjertemagnyl, Hjerdyl, Hjertemin eller Magnyl Svage, eller dipyridamol, for eksempel Dipyridamol, Persantin eller Asasantin Retard, behøver du ikke holde pause.

Er du diabetiker, skal du tale med din praktiserende læge eller dit diabetescenter om regulering af din diabetesmedicin. Normalt vil du kunne tage din vanlige medicin under hensyntagen til fastereglerne.

Medicin, der indtages gennem munden, kan muligvis ikke optages korrekt, hvis den tages inden for 1 time før start på udrensningsmiddel.

Vær derfor opmærksom, hvis du tager vigtig medicin på bestemte tidspunkter, for eksempel oral prævention.

Bruger du spray eller inhalationer mod lungelidelser, skal du tage medicinen som vanligt og medbringe sprayen.

Hvis din medicin kan vente, kan den tages efter undersøgelsen.

Ved tvivlsspørgsmål kan du kontakte os eller din egen læge.

Før undersøgelsen

For at undersøgelsen kan gennemføres og give et klart billede af tyktarmen, er det nødvendigt, at tarmen er ren. Du skal derfor udrense tarmen ved at indtage et udrensningsmiddel.

Ud over udrensningsmidlet skal du drikke rigeligt med væske og undgå bestemte mad- og drikkevarer.

Udrensningsmidlet består af:

- 4 tabletter Bisacodyl (Toilax)
- 2 breve Picoprep udrensningspulver

Hvis du har en nyresygdom, skal du bruge et andet udrensningsmiddel, f.eks. Plenvu.

Hvis du har træg mave eller forstoppelse, kan det være en god idé at være på flydende kost en dag mere eller få ekstra udrensning. Kontakt os, hvis du er i tvivl.

7 dage før undersøgelsen

Du skal holde pause med jerntabletter, da de kan farve tarmen sort. Det kan gøre det vanskeligt at se eventuelle forandringer i tarmen.

3 dage før undersøgelsen

Fra 3 dage før undersøgelsen skal du spise kernefri og fiberreduceret kost. Dette er vigtigt, så tarmens slimhinde kan ses tydeligt under undersøgelsen.

Du må ikke spise:

- Fuldkornsprodukter, for eksempel havregryn, mysli, fuldkornspasta, brune ris og loppefrøskaller
- Brød med frø og kerner, for eksempel hørfrø, sesam, birkes, solsikkekerner og rugkerner
- Knækbrød og fuldkornskiks med fuldkorn eller kerner
- Frø, nødder og tørret frugt
- Bønner, kikærter og linser
- Grøntsager med mange fibre, skræl eller kerner, for eksempel tomater, ærter, majs, champignon, asparges, porrer, bønner, agurk med skræl, kål og rå gulerødder
- Bær og frugt med kerner, skræl eller hinder, for eksempel kiwi, vindruer, appelsiner, ferskner og hindbær
- Marmelade og syltetøj med kerner
- Mælkeprodukter og plantebaserede alternativer

Du må gerne spise:

- Lyst brød, toast, hvedetortillas og riskiks
- Honning, gelé, olie og mayonnaise
- Omelet, kogte æg og spejlæg
- Kogt eller bagt kalkun og kylling uden skind
- Hakket kød, for eksempel okse, svin eller kylling
- Kogt eller bagt fisk og skaldyr uden skind
- Pålæg og fisk på dåse
- Hvide ris og hvid pasta
- Kogte eller bagte kartofler uden skræl.
- Gennemkogte grøntsager uden skræl
- Avocado
- Klar suppe
- Frugt, hvor kerner og skræl er fjernet
- Krydderier

Du skal drikke 2-3 liter væske i døgnet. Det er godt at drikke både sød og saltholdig væske, for eksempel saft, suppe eller sodavand, og ikke kun vand.

2 dage før undersøgelsen

Du skal fortsat spise let kost.

Du skal også fortsat drikke 2-3 liter væske i døgnet. Det må gerne være saft, suppe og sodavand – ikke kun vand.

Kl. 18.00

Tag 2 tabletter Bisacodyl (Toilax).

Bisacodyl øger tyktarmens bevægelser, så tarmen bliver klar til selve udrensningen. Nogle kan få mavekneb og luft i maven. Enkelte kan få diarré.

Dagen før undersøgelsen

Kl. 08.00

Tag de sidste 2 tabletter Bisacodyl.

Du må nu ikke spise fast føde. Du må kun drikke klare væsker uden mælkeprodukter.

Klare væsker er for eksempel:

- Klar suppe uden urter og boller
- Bouillon
- Æblejuice eller appelsinjuice uden frugtkød
- Vand, sodavand eller saftevand

Kl. 14.00

Tag første brev Picoprep.

Picoprep er et pulver, der smager og dufter af citron. Hvert brev indeholder en blanding af to typer afføringsmidler, som udrenser tarmen, når det opløses i vand og drikkes.

Sådan blandes Picoprep:

- Tag et glas med 1,5 dl koldt vand.
- Hæld pulveret fra et brev i vandet.
- Rør blandingen i 2-3 minutter. Opløsningen bliver en uklar væske.
- Hvis blandingen bliver varm, skal du vente, til den er kølet ned.
- Drik hele opløsningen med det samme.

Drik minimum 1,5 liter klar væske i løbet af de næste 2-4 timer. Det er vigtigt, at du ikke kommer i væskeunderskud under udrensningen.

Medicinen begynder typisk at virke efter 1-3 timer og du skal forvente hyppige toiletbesøg i de efterfølgende timer. Sørg derfor for at være i nærheden af et toilet.

Du kan opleve at blive rød eller hudløs omkring endetarmsåbningen. Det kan være en fordel at anvende vådservietter og smøre med creme.

Kl. 20.00

Tag andet brev Picoprep på samme måde som første dosis. Drik derefter minimum 1,5 liter klar væske.

Efter udrensningen skal din afføring være vandig og gullig/klar. Hvis afføringen ikke er vandtynd og gul/klar, skal du kontakte personalet, så afføringen kan vurderes, og der kan lægges en plan.

På undersøgelsesdagen

6 timer før undersøgelsen må du ikke længere drikke klar suppe eller bouillon.

2 timer før undersøgelsen skal du stoppe med at drikke væske. Hvis du skal tage medicin, er det på dette tidspunkt, du skal tage den, medmindre andet er aftalt.

Undersøgelsen

Inden undersøgelsen får du anlagt et venflon (plastikkateter) i en blodåre i armen.

Under undersøgelsen starter du med at ligge på venstre side. Personalet måler dit blodtryk og din puls undervejs.

Du kan blive tilbudt afslappende og smertestillende medicin. Dette aftales med lægen ved forundersøgelsen.

For at kunne se tarmens slimhinde er det nødvendigt at puste lidt luft ind i tarmen. Det kan give forbigående mavekneb, smerter, kvalme eller oppustethed.

Selve undersøgelsen tager typisk 30-40 minutter.

Efter undersøgelsen

Efter undersøgelsen vil du blive til observation indtil, indtil personalet vurderer, at du kan tage hjem.

Når observationen er afsluttet, må du spise og drikke, som du plejer.

Du skal selv sørge for transport hjem.

Hvis du har fået afslappende eller smertestillende medicin, må du ikke selv køre bil, motorcykel, knallert eller cykel i 24 timer efter undersøgelsen.

Du må gerne tage offentlige transportmidler.

Ubehag og komplikationer

I det første døgn efter undersøgelsen kan du opleve luft i maven og mavekneb.

Hvis der er taget vævsprøver eller fjernet polypper, kan der komme lidt blodspor i afføringen det følgende døgn.

I meget sjældne tilfælde kan undersøgelsen kompliceres med hul på tarmen. Du skal være opmærksom på:

- Blodig eller sort afføring
- Svære mavesmerter
- Kulderystelser
- Feber over 38 grader
- Almen utilpashed
- Kvalme

Hvis du får mistanke om alvorlige bivirkninger eller komplikationer, skal du kontakte hospitalet.

Ved komplikationer efter 24 timer skal du kontakte egen læge eller akuttelefonen 1813.

Komplikationer eller spørgsmål?

Opstår der komplikationer eller har du i øvrigt spørgsmål før og efter operationen, kan du henvende dig til PrivatHospitalet Danmark. Hvis der opstår komplikationer udenfor vores åbningstid som er mandag - fredag 8.30-16.00, skal du kontakte egen læge eller 1813.

Kontakt os

Du er velkommen til at kontakte os, hvis du bliver i tvivl om noget i forhold til din operation.
Mandag-fredag kl. 8.30 til kl. 16.00 tlf.: 3964 1949.
Vagttelefon Mellem kl. 16.00 og kl. 8.30 på tlf.: 2260 2482.
Bemærk, at telefonerne er lukket i weekenden og på helligdage. Hvis du oplever akutte situationer relateret til din operation, benyt vagttelefonen

Dine rettigheder som patient

Som patient har du ret til selvbestemmelse og integritet. Sundhedsloven beskytter din retssikkerhed, når du bliver behandlet, undersøgt eller plejet i det danske sundhedsvæsen. Dine rettigheder som patient dækker blandt andet informeret samtykke, tavshedspligt, aktindsigt i din journal og retten til at fravælge behandling. Du kan læse mere om dine rettigheder på. Rettigheder som patient | Styrelsen for Patientsikkerhed.

Tjekliste inden undersøgelsen

Sørg for at have udrensningsmidler klar.

Udrensningsmidler skal købes på apoteket, obs på de evt. skal bestilles hjem.

Tidspunkt før undersøgelsen

7 dage før Hold pause med jerntabletter

3 dage før starte med kostrestriktioner

2 dage før forsætte med kostrestriktioner og tage de første 2 tabletter Bisacodyl

Dagen før undersøgelsen

Du må nu ikke spise fast føde. Du må kun drikke klare væsker uden mælkeprodukter. Drik 2-3 liter væske

Kl. 08.00 Tag de sidste 2 tabletter Bisacodyl

Kl. 14.00 Tag første brev Picoprep og drik minimum 1,5 liter klar væske

Kl. 20.00 Tag andet brev Picoprep og drik minimum 1,5 liter klar væske

Undersøgelsesdagen

6 timer før Stop med klar suppe og bouillon, fortsæt med at drikke 2-3 liter klar væske

2 timer før Du skal være fuldt fastende og må ikke længere drikke væske.